

Klimat- och
näringslivsdepartementet
Enheten för cirkulär ekonomi,
kemikalier och strålning

Remissyttrande angående kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om batterier

Konsumentverket avstyrker förslaget att myndigheten ska utöva viss marknadskontroll över batterier för privat bruk och lämnar några synpunkter i övrigt.

I avsnitt 8.2 om fördelning av marknadskontrollansvaret uttalas på s.69 att Energimyndigheten bedöms vara den myndighet som lämpligen bör ha det övergripande marknadskontrollansvaret för produktkraven i EU-förordningen om batterier. En annan myndighet bör tilldelas ansvar enbart om det finns starka skäl för det i fråga om något av produktkraven i förordningen.

Det saknas resonemang i utredningen om vilka risker som skulle omfattas av Konsumentverkets marknadskontrollansvar. Konsumentverkets bedömning är att området sannolikt är mycket begränsat. Det är i så fall rimligt att ifrågasätta om det finns tillräckligt starka skäl för att ge Konsumentverket marknadskontrollansvar enligt förordningen.

Konsumentverket föreslås få marknadskontrollansvar för artikel 5.2. såvitt avser batterier för privat bruk i fråga om risker för människors hälsa och säkerhet. Undantagna från ansvaret är risker som hänför sig till elektriska eller kemiska egenskaper inklusive läckage.

Batterier omfattas av EU:s marknadskontrollförordning 2019/1020. Detsamma gäller för de flesta produkter som innehåller ett batteri. Om produkterna är avsedda för konsumenter eller under rimligen förutsebara förhållanden sannolikt kommer att användas av konsumenter, gäller kapitel II i förordning 2023/988 om allmän produktsäkerhet (GPSR) för de risker som inte täcks av EU:s harmoniseringslagstiftning (se artikel 2 3 st. punkt 1.a. GPSR). Detta innebär att de myndigheter som ska kontrollera batterier enligt den föreslagna förordningens 39 och 43 §§ bland annat ska tillämpa GPSR:s allmänna säkerhetskrav och aspekter för bedömning av produktsäkerhet, i den mån motsvarande bestämmelser saknas i harmoniseringslagstiftningen.

Många myndigheter ska alltså tillämpa konsument säkerhetsreglerna vid kontroll av batterier. Motsvarande regler har funnits under lång tid i produktsäkerhetslagen (2004:451).

Vad som är ett batteri för privat- respektive professionellt bruk definieras inte i de föreslagna rättsakterna. Många typer av batterier används både privat och yrkesmässigt och i liknande gränsdragningar på andra områden är det vanligt att marknadskontrollmyndigheterna låter den dominerande användarkategorin ligga till grund för tolkningen av om det är en konsumentprodukt eller en produkt för professionellt bruk. Förutom att gränsdragningen förutsätter samarbete mellan berörda myndigheter innebär det också att batterier som i och för sig används privat men i huvudsak används yrkesmässigt inte omfattas av Konsumentverkets marknadskontroll.

De egenskaper Konsumentverket föreslås kontrollera torde vara begränsat till konsumentbatteriers mekaniska och fysikaliska egenskaper till den del de kan orsaka skada på person. Mekaniska och fysikaliska egenskaper skulle kunna vara kvävningrisk för batterier som har en utformning som är lockande för barn eller att batterierna har en utformning som gör att de särskilt av barn och synskadade förväxlas med livsmedel, se artikel 6 punkt 1 f GPSR. Vidare kan det tänkas batterier kan innebära en risk för personskada till följd av överhettning eller brand, men de riskerna kan sannolikt hänföras till produktens elektriska- eller kemiska egenskaper.

Med ett så avgränsat område att kontrollera blir det svårt för Konsumentverket att upprätthålla nödvändig kompetens på området. Fragmenteringen av marknadskontrollansvaret får effekter inte bara för myndigheterna utan också för de ekonomiska aktörer som tillhandahåller batterierna, som kommer att behöva förhålla sig till flera myndigheters bedömningar och beslut för samma batteri. För de batterier där Konsumentverket föreslås få ett ansvar kan det förutses att det blir möjligt att bristande säkerhet hos ett batteri hanteras samtidigt av flera myndigheter.

Övriga synpunkter

- För att så långt som möjligt säkerställa att reglerna om konsumentprodukters säkerhet kontrolleras förordar Konsumentverket att det i den föreslagna lagstiftningen införs en upplysning om att de allmänna reglerna för konsumentprodukters säkerhet är tillämpliga även vid marknadskontroll av produkter/risker som omfattas av harmoniserad EU-lagstiftning, jfr. 1 kap. 2 a § arbetsmiljölagen (1977:1160).
- Konsumentverket förordar att ingripanden enligt den föreslagna batterilagstiftningen ska ge samma konsumentskydd som många andra lagstiftningar avseende konsumentprodukters säkerhet och att föreläggande eller förbud av en marknadskontrollmyndighet därför ska förenas med vite, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

- Den föreslagna skrivningen i 43§ i den svenska förordningen bör förtydligas så att det tydligt framgår att ansvaret för kemiska egenskaper inkluderar läckage. Så som paragrafen är formulerad i förslaget kan den missförstås. Konsumentverket föreslår en enklare formulering: *”Risk för läckage från batterier inkluderas i kemiska egenskaper.”*

Detta yttrande har beslutats av avdelningschefen Joachim Allard. I handläggningen har också föredragande juristen Åsa Persson deltagit.

.....
Joachim Allard
Beslutande

.....
Åsa Persson
Föredragande